

Morzsák a korinthusi levelezésből

22. VALÓSÁGOS JELENLÉT

„Azért, aki méltatlanul eszi az Úr kenyerét, vagy issza az Úr poharát, vétkezik az Úr teste és vére ellen.” (1Kor 11,27)

Vétkezik az Úr teste és vére ellen... Milyen értelemben? Arra gondol Pál, hogy a kenyér, amit megtörnek, valóban az Úr teste, és a bor, amit isznak, ténylegesen Krisztus vére? Igazuk van a transzszubsztanciáció (átlényegülés) vagy legalábbis a konzubsztanciáció (valóságos jelenlét) híveinek – a katolikusoknak vagy a lutheránusoknak, amikor az ostyában Krisztus fizikai jelenlétét feltételezik? Amikor a 10. részben Pál arról ír, hogy a kenyér megtörése a Krisztus testével, a pohár megáldása pedig a Krisztus vérével való *közösségünk*, mintha szintén ezt a gondolatot támasztaná alá.

Akik az úrvacsorát pusztá megemlékezésnek tartják, Jézus szavaira hivatkoznak: *„ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”* (11,24). Arra is rámutatnak, hogy Jézus *testileg* jelen volt, mikor a tanítványok kezébe adta a kenyeret (azaz az ő „testét”), tehát a kenyérben való fizikai jelenléte kizárt. Ezt egyébként én is így gondolom, de az úrvacsora jelentését ezzel távolról sem merítettük ki. Az *emlékezés* és a kenyér és bor kapcsán megnyilvánuló *jelenlét* és *közösség* nem egymást kizáró dolgok. Aki a kenyeret és a bort méltatlanul veszi magához (hogy mit jelent a „méltatlanul” szó, abba most ne menjünk bele), az Krisztus jelenléte ellen vétkezik. Megtört teste és kiontott vére ellen vét. Miféle jelenlétről van hát szó?

Két dolgot érdemes figyelembe vennünk. Először is azt, hogy Jézus egyáltalán nem beszélt a kenyér és a bor *átváltozásáról*. A kenyér kenyér volt és az is maradt. A pohárban lévő bor nem vált vérré sem az utolsó vacsorán, sem később. A szubsztancia és akcidens közötti különbségtétel skolasztikus szórszálhasogatás. Másodsor, a kenyér nem *egy az egyben* az ő teste, a bor (pontosabban „a pohár”!) nem *egy az egyben* az ő vére. A költői nyelvezettel kapcsolatos értetlenségre vall azt feltételezni, hogy Jézus szerint a kenyér azonos volna az ő fizikai testével és a pohár pedig a vörös- és fehérvérsejteket, vérlemezeket és vérplazmát tartalmazó vérével.

Miután azonban ezt a két dolgot tisztáztuk, bátrabban megfogalmazhatjuk mi is a Jelenléttel kapcsolatos igazságot. Szerintem Pál arra gondolt, hogy az úrvacsora magunkhoz vételekor *lelki közösségbe kerülünk Krisztus megtört testével és kiontott vérével*. Lelki értelemben, hit által táplálkozunk megtört teste és kiontott vére valóságából. Esszük az ő testét és isszuk az ő vérét – ahogy Jézus metonímiája a János 6-ban ezt előre jelezte. Halálával egyesülünk. Az úrvacsora vételekor a Krisztussal való misztikus egyesülésünk megerősödik, ő megnyílik előttünk és befogad bennünket. Hit által egy asztalhoz ülünk a meghalt és feltámadt Krisztussal, megragadjuk ruhája szegélyét, beledugjuk ujjunkat sebeibe, majd leborulunk előtte, imádjuk őt és azt kiáltjuk: *„Én Uram és én Istenem!”* Ő pedig önmagát adja nekünk,

metonimikusan testével és vérével, vagyis megváltása minden érdemével és áldásával, legfőképp önmaga jelenlétével táplál bennünket.

Valóságos jelenlét, valóságos közösség ez. Szentség. A szó leglelkibb értelmében. Becsüljük meg.